

نام استاد: جناب آقای دکتر عباسپور

نام گردآورنده: حمیدرضا گودرزی

نام دانشکده: پردیس شهید چمران تهران

شماره دانشجویی: ۹۸۱۱۱۱۹۲۵۴

عنوان: تحلیل محتوای کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی

(۱۳۹۹-۱۴۰۰) از حیث توجه به هویت ملی

بیان مسئله: در این تحقیق به این امر توجه خواهیم کرد که ببینیم در کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی تا چه اندازه ای و چه قدر به موضوع هویت ملی اشاره کرده است و آن را مورد بررسی قرار داده است. و در این تحقیق سعی خواهد شد تا تمامی نمادها و شعراء و تمام مباحث و مطالب مربوطه به هویت ملی را که در کتاب مذکور آمده اند مورد بررسی و نقد قرار گرفته شود. خب نکته دیگری که لازم میدانم به آن اشاره کنم این است که هویت ملی چه ضرورت و اهمیتی دارد همانطور که میدانید هویت ملی در هر کشوری از اهمیتی بالایی برخوردار است و عملاً هویت هر کشوری عامل تمایز افراد و ملل کشورهای گوناگون میشود در نتیجه این موضوع امر مهمی است که باید در کتب درسی (مطالعات اجتماعی پایه ۶ ابتدایی) به آن توجه نمود. و با توجه به اینکه غربی ها و بیگانگان تماماً سعی و تلاش میکنند تا این هویت ملی کودکان ما را از بین ببرند باید در کتب درسی به آن توجه ورزید. در رابطه با این موضوع هویت ملی تحقیقات گوناگونی صورت گرفته است که بعضی از محققین این موضوع را در کتب و منابع دیگر مورد بررسی قرار داده اند. که نام تحقیق یکی از آن محققین به شرح ذیل میباشد:

تحلیل محتوای کتاب درسی فارسی پایه ۶ ابتدایی از حیث توجه به هویت ملی.

و نکته دیگر که لازم میدانم به آن اشاره کنم این است که در تحلیل محتوای کتب درسی دو مولفه مورد بررسی قرار میگیرند: ۱: مولفه های درونی (شامل مطالب درسی و علمی) ۲: مولفه های بیرونی (شامل هنجارها و ارزش ها میشوند مثل همین هویت ملی) .

ضرورت و اهمیت مسئله: همانطور که میدانید امروزه تمام تبلیغات و

کارهای رسانه ای غربی در جهت از بین بردن هویت ملی ما یعنی همان هویت ایرانی-اسلامی است و این رسانه های غربی تمام تلاششان را میکنند که این هویت را از ذهن کودکان و دانش آموزان ما خارج کنند و هویت جعلی و غیر منطقی خودشان را به کودکان و دانش آموزان و دانش آموزان ما تزریق کنند. و از طرفی هویت امری مهم برای هر جامعه و کشوری می باشد چرا که هویت منجر میشود که افراد از هم تشخیص داده شوند. و منجر به تمایز و تفاوت افراد میشود.

پس توجه کردن به این موضوع بسیار مهم و حائز اهمیت میباشد. و به همین علت این موضوع را برای تحقیق خود انتخاب کردم.

و اما نکته بعدی که لازم میدانم به آن اشاره کنم این است که در این تحقیق به کلیه نمادها- پرچم و تصاویر و متون و اساطیر ایرانی که مربوط به هویت ملی ما (ایرانی - اسلامی) است اشاره خواهد شد.

و در نهایت امید است که براساس نتایج به دست آمده از این تحقیق به منظور ضرورت و اهمیتی که موضوع این تحقیق دارد انشالله که در این کتاب درسی مذکور تغییراتی اساسی و شایسته اعمال گیرد.

سوالات تحقیق

۱: چند درصد از کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی به موضوع هویت ملی اشاره شده است؟

۲: چه میزان در کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی به اقوام ایرانی توجه شده است؟

۳: در کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی چه میزان به زبان فارسی اشاره شده است (استفاده نکردن از واژه های بیگانه) در کتاب درسی توجه شده است؟

۴: در کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی چه میزان به فرهنگ ایرانی (نظیر آداب و رسوم خاص: شب یلدا-عید نوروز و.....) توجه شده است؟

۵: در کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی چه میزان به اعتقادات اسلامی نظیر (حجاب-عفت-نماز-روزه-جهاد در راه خدا و.....) توجه شده است؟

۶: در کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی چه میزان به آثار فرهنگی و ادبی ایرانی توجه شده است؟ (نظیر مکان های تاریخی- کتب ادبی شامل شاهنامه-گلستان -بوستان و...)

۷: در کتاب درسی مطالعات اجتماعی ششم ابتدایی چه میزان از متون و تصاویر برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان در رابطه با هویت ملی انجام شده است؟

۸: در کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی چه میزان به ارزش های ملی نظیر (استقلال-آزادی) توجه شده است؟

روش تحقیق:

لازم بذکر است که روش تحقیق ما از نوع تحلیل محتوا توصیفی می باشد. و تحلیل محتوا یکی از مهم ترین و پرکاربرد ترین روش های تحقیق است و به درستی میتوان گفت هر محقق به صورتی با آن سروکار دارد. (ساروخانی ۱۳۸۳) و جامعه آماری ما در این تحقیق کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی (۱۳۹۹-۱۴۰۰) است. در این تحقیق کل جامعه به منزله نمونه آماری انتخاب شده است. لذا سعی میشود در این پژوهش از روش تحلیل محتوا برای بررسی مولفه های هویت ملی در متن و تصویر علوم اجتماعی پایه ششم ابتدایی استفاده شود. در این میان میتوان به پژوهش **عمران صالحی و شکیباییان در ارتباط با هویت ملی (۱۳۸۶)** اشاره کرد. و نمادهای هویت ملی که در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته میشوند از متن کتاب درسی استخراج خواهند شد. و به این صورت تعداد دفعاتی که به هریک از مولفه های هویت ملی اشاره شده است. مورد شمارش قرار گرفته خواهد

شد. و گزارش داده میشود. و ابزاری که در این روش تحقیق به کار برده میشود مقوله بندی است و سعی شده است در این جدول مقوله بندی تمام عناصر و موضوعات مربوطه به هویت ملی مورد بررسی قرار گیرد و میزان جملات و عکس هایی که مربوطه به هویت ملی است هریک را مورد شمارش قرار میدهیم. واحد تحلیل عبارتد از کلیه تصاویر و متون مربوطه به هویت ملی است که در این تحقیق شمرده و بررسی خواهند شد.

در پایان جدول مقوله بندی را ارائه خواهیم داد. که در ستون عمودی آن متغیر ها هستند و در ستون افقی واحد نمونه ما می باشد. (کل کتاب)

[illegible]

